

Världen efter covid 19

Gudmund Bergqvist fri debattör
Göteborg 220613 Strömstad 220621

Januari vinter vår 2020

- I januari bilder från Kina. Mångmiljonstaden Wuhan med många sjuka-döende i oklar sjukdom som visar sig vara SARS2
- Snabbt -- virusets struktur
- Februari spridning till Europa- Italien
- I mars fall i Sverige och den 13 mars första dödsfallet i Sverige

Sjukdomen

- Influensaliknande . Andningspåverkan och lungförändringar speciellt farlig för åldringar och de med kroniska sjukdomar
- Oklarhet om luftburet eller kontakt
- Snabbt ökande antal sjuka. Försök begränsa ej effektiva
- Akutvård under stark press speciellt IVA
- Åldringsboende drabbas hårt

Problem

- Sjukhusplatser för få
- Iva platser för få
- Skyddsutrustning saknades
- Brist på olika sjukvårdsprodukter
- Svårt få i gång provtagning

Mer problem

- Just in time ej fungerat
- Inga förråd-lager hos regioner e.t.c.
- Vem bestämde ??
- svenska modellen med oberoende myndigheter

Bekämpande

- Isolering av sjuka
- Karantän Munskydd
- Stängda gränser länder ibland inom land
- Lock down i många länder
- Stänga skolor och universitet i Sverige dock ej grundskola
- Mycket arbete ändrades till online
- Ändrade sjukskrivningsregler etc.

Mer bekämpande

- Industrier kom i gång med göra skyddsutrustning, respiratorer, handsprit
- Forskning kring mediciner - dexametason och andra
- Forskning för att få fram vaccin!!!

2022

- Sjukdomen har hittills i världen krävt 16-20 mil döda
- I Sverige 19000
- USA 1miljon
- Den har drivit fram i olika vågor och med nya varianter
- Nu beräknas 5 vågen starta till hösten
- Man befara komma åter på samma sätt som influensa men bli lindrigare med tiden

Forskning

- Stora resurser till forskning kring sjukdomen
- Vaccin togs fram på rekordtid och man började vaccinera redan i december 20 (UK , USA) I Sverige något senare
- Stort internationellt samarbete på många plan
- Preprints

Skador för samhällen

- Minskad produktion
- Sjunkande BNP
- Många utanför arbetslivet
- Många mår inte bra
- Konkurer

Kollaterala skador

- Beräknas vara minst lika stora som de direkt av sjukdomen
- Speciellt i U-länder
- Skolundervisning inställd . Fattigdom ökar .Flickor -slutar - barnäktenskap
- Även i västern beräknas betydande skador ha skett med minskad kunskapsinhämtning
- online ej adekvat i alla lägen
- Man talar om förlust av 1 skolår i väst

Kollaterala Skador 2

- I u-länder
- Raserad sjukvårdsstruktur
- Vaccinationsschema skadade
- Starkt ökande dödlighet i vanliga sjukdomar
- TBC, diarier, pneumonier, malaria mässling e.t.c.
- Hinder framtida utveckling !!

Maj 2020

- Artikel i månadsbladet om hur detta
- Skulle påverka i framtiden
- Arbetsliv, resor, produktion , transporter omställning till grön energi , samarbetet inom EU och mellan nationer
- Reindustrialisering, lagerhållning

Hur för framtiden

- Winston Churchill
- Never miss a good crisis
- Covid 19 pandemin har varit en stor kris !
- Samhället kommer förändras och vi kan besluta om riktning och storlek !

Vad har skett

- Arbetslivet ändrats mera on line men man ser också nackdelar minskad datasäkerhet
- Fördelar mindre behov av kontorsytor mindre resor
- Staterna tryckte mycket nya pengar för stötta företag och anställda. Olika modeller i olika länder
- EU stor supranationell fond till speciellt drabbade länder
- ie södra Europa vars turism drabbades

Hur gick det?

- Man väljer att köpa från olika länder dvs ej enbart Kina
- Diversifiering
- Just in time alltmer ifrågasatt. Även transportvägar
- Hinder t.ex Ever Given Suez.
- Reindustrialisering (t.ex. nya uniformer nu gjorda i EU)
- Nya lager på olika nivåer, lokalt, regionalt nationellt etc.
- EU lager i Kristinehamn för sjukvårdsprodukter sände
- Respiratorer till Lettland

Hur gick det

- Basal universal income
- Ej genomslag men försök t.ex i Spanien
- Gig ekonomin ??

Hur gick det

- Energiomställning mot grönt
- EU satsar hårt på hydrogen (vätgas)
- Vetenskap ökad internationalisering preprints
- Snabbt framtag av vaccin (mindre än 1 år tar annars vanligen 5-10 år)

UPPFÖLJNING

- Olika kommissioner förklara vad som felat i olika länder beträffande agerande o provtagning,
- testning lock downs , mötesförbud
- ,styrning av åtgärder vaccinationsprogram
- Stora möjligheter till förbättringar
- Bättre äldrevård i Sverige
- Ej stänga ned skolor för de yngsta

Uppföljning 2

- Klara regler vilken myndighet bestämmer!!!
- Behov av lager förråd
- Ökat behov sjukhusplatser spec IVA

Kriser

- I själva verket har vi flera kriser dels akuta d.v.s. covid 19
- dels kroniska -
- Miljö ; global warming, minskande biodiversitet, föroreningar
- antibiotikaresistens ökar
- Geopolitiska - hoten mot demokratin !!
- Interna sådana hot skapas och utnyttjas av diktaturer

Förebyggande

- Monitor risk för nya pandemier : provtagning vissa vilda djur etc.
- Influenzavirus av olika typer
- Andra virus ebola, apkoppor hepatit etc.
- Internationellt samarbete WHO ECDC, CDC
- Följa uppkomsten av resistenta bakterier

Antibiotika resistens

- Stort behov av forskning
- Dyrt antibiotika korta kurer
- Statliga laboratorier – fabriker
- För länder med stor ekonomi
- EU, USA , Kina Japan UK Indien

2022-02-24

- Ryssland anfaller Ukraina d.v.s. startar ett storkrig
- Detta hot mot säkerhets och världsordningen
- Stora flyktingströmmar
- Väst enat och stöttar Ukraina med pengar och vapen
- Nato stärks
- Återupprustning

Sverige

- Återupprustning militärt och civilförsvaret
- Lager , skyddsrum e.t.c. Hållbarhet för samhället
- Tillsammans med Finland ansöker om NATO medlemskap

Världen

- Priset på energi ökar pg. av osäkerhet
- Detta medför inflation tillsammans med de mycket stora mängder som tryckts framför allt i USA (Federal Reserve)
- Men i viss mån också även EU som framför allt drabbas vid omställning från rysk gas-olja

VÄRLDEN

- Osäkerheten i världen ökar risk för recession
- Dags för en sådan några år sedan sist ?
- Rysslands blockad av hamnar _ risk för svält för 50-80 miljoner i U-land .
- Beroende av vete från storexportören Ukraina.
- Andra exportörer dålig skörd på grund av miljöfaktorer (torka)

situation

- 2 akuta kriser covid (ännu ej över) + Ukraina
- Flera kroniska kriser : global warming och miljö
- Liksom hoten mot demokratin
- Risk för depression och inflation
- Svält

Vad göra?

- Alla :Håll i håll ut!
- Stater; Håll huvudet kallt och bekämpa problemen rationellt. Ha flera tankar i huvudet samtidigt !!
- Använd vetenskap och teknik !.
- Låt inte Ryssland vinna kriget ! Det ger framtida mera krig och osäkerhet och hot mot demokrati. Ökad risk för framtida kärnvapenkrig
- Tänk på FNs mål 2030 !!! Arbeta hårt för dem .